

Deniz Kirliliğine Neden Olan Gemiye Büyükşehir Belediyesince Ceza Verilmesi

T.C.

DANIŞTAY

6. Daire

Esas: 1998/4989

Karar: 1999/5754

Tarih: 16.11.1999

ÖZET: 2872 s. Çevre Yasasının 20, 21 ve 22. maddelerinde yer alan para cezalarının beş katına çıkarılmasına ait 1.8.1998 günlü, 23420 s. Resmi Gazetede yayımlanan 98/11415 s. Bakanlar Kurulu Kararında ve deniz kirliliğine neden olan gemiye para cezası verilmesine ait büyükşehir belediye başkanlığı işleminde mevzuata aykırılık bulunmamaktadır

(2872 sayılı Çevre K. m. 8, 20, 21, 22, ek madde 1)

KARAR METNİ:

KARAR:

Davacı : ... Gemisi Kaptanı...

Vekili: Av. ...

Davalılar: 1- Başbakanlık

2- Çevre Bakanlığı

3- ... Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Vekili: Av....

Davanın Özeti: 2872 s. Çevre Yasasının 20, 21 ve 22. maddelerinde yer alan para cezalarının 5 kat artırılması yolundaki 1.8.1998 günlü, 23420 s. Resmi Gazete''de yayımlanan 98/11415 s. Bakanlar Kurulu Kararının ve 2872 s. Çevre Yasasının 22/b maddesi uyarınca 11.400.000.000. TL para cezası verilmesine ait... Büyükşehir Belediye Başkanlığı işleminin; yasama yetkisinin Bakanlar Kurulunca kullanılmış olduğu, ceza artırımının kanun ile yapılması gerektiği, cezaların memur maaş katsayısı esasına bağlanmasından sonra Bakanlar Kurulunun yetkisinin zımnen ortadan kalktığı, ayrıca raspa yaparken önlemlerin alındığı, deniz kirliliğinin başka gemiden kaynaklandığı, tespitten 3 saat önce raspa işlemlerinin bittiği, gemiye şat yanaştığı ve kirlilik önlemlerinin alındığı, ... Belediyesinden izin alındığı ve bu belediye elemanlarının tutanağının bulunduğu öne sürülerek iptali istenilmektedir.

Başbakanlığın Savunmasının Özeti: 2872 s. Kanunun Ek 1. maddesi ile para cezalarını 10 kata kadar artırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili kılındığı, dava konusu işlemlerin hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Çevre Bakanlığının Savunmasının Özeti: 2872 s. Kanunun Ek 1. maddesi ile para cezalarını 10 kata kadar artırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili kılındığı, dava konusu işlemlerin hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının Savunmasının Özeti: Dava konusu işlemlerin hukuka uygun olduğu, dayanaktan yoksun olan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Tetkik Hakimi Selçuk Topal''ın Düşüncesi: 2872 s. Kanuna 3301 s. Yasayla eklenen Ek-1, maddede yer alan, bu yasanın 20, 21 ve 22. maddelerinde belirtilen ceza miktarlarını 10 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu yolundaki hüküm uyarınca 98/11415 s. Bakanlar Kurulu kararıyla para cezalarının 5 kat artırıldığı, bunun da kanuna uygun olduğu ve ... Büyükşehir Belediye Başkanlığınca verilen para cezasının da ilgili yasalarda belirtilen usuller çerçevesinde hesaplandığı anlaşıldığından, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Savcı Turan Karakaya'nın Düşüncesi: Dava, 2872 s. Çevre Kanunu'nun 22/b maddesi uyarınca 11.400.000.000 TL para cezası verilmesine ait işlem ile 1.8.1998 tarih ve 23420 s. Resmi Gazetede yayımlanan 98/11415 s. Bakanlar Kurulu kararının iptali istemi ile açılmıştır.

2872 s. Çevre Kanunu'nun 8. maddesinin 1. fıkrasında "Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek biçimde ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı şekilde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır" hükmü ile aynı yasanın 3301 s. kanunla değişik 22. maddesinin (b) bendinde, 8. maddenin 1. fıkrasındaki kirletme yasağına uymayan gemiler ile deniz vasıtalarından, her türlü atık ve artık döken, sintine tahliyesi yapanlara, 1000 grosa tondan fazla olanlara 10 milyon TL para cezası verileceği öngörülmüştür.

Aynı Yasaya 3301 s. Yasa ile eklenen Ek 1. madde ile Çevre Kanunu" nun 20,21 ve 22. maddelerinde belirtilen ceza miktarlarını on katına kadar artırmaya Bakanlar kuruluna yetki verilmiştir.

Diğer taraftan Türk Ceza Kanununa 3506 s. kanunla eklenen Ek 1. madde ile 1.1.1981 gününden 31.12.1987 gününe kadar yürürlüğe giren kanunlardaki para cezaları üç misline çıkartılmış, aynı yasanın Ek 2. maddesi ile de Ek 1. madde kapsamına giren para cezalarının, 1988 yılı Bütçe Kanununda 84 olan memur maaş katsayısının artması halinde ceza miktarının hesaplanma şekli öngörülmüştür.

Her ne kadar davacı Bakanlar Kuruluna ceza miktarını arttırma yetkisi verilmesinin, cezaların kanuniliği ilkesine aykırı olduğunu ileri sürmekte ise de, 2872 s. Çevre Yasası ile hangi suçlara hangi cezaların verileceği (para veya hapis cezası olarak) düzenlenmiş, yalnızca para cezalarının artırılabilmesi konusunda idareye yetki verilmiş yeni suç ihdas edebilme yetkisi tanınmamıştır.

Bu durumda, para cezasının sınırlarını belirleyen Bakanlar Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Dava konusu işleme gelince:

Dava dosyasının incelenmesinden 25.8.1998 günü yapılan denetimde, ... Tersanesi bölgesinde... adlı gemide deniz kirliliğini önleyici hiç bir tedbir olmadan kumraspası yapıldığı ve bu sebeple deniz kirliliğine sebep olduğu tespit edilerek dava konusu işlemle para cezası ile cezalandırıldığı anlaşılmaktadır.

Olay yerinde çekilen fotoğraflar ile denizden alınan numune üzerinde yapılan analiz sonucu düzenlenen raporlardan deniz kirliliğine sebep olduğu sabit bulunduğundan 2872 s. yasanın 22/b maddesinde ön görülen para cezasının artırımlı olarak uygulanmasına ait dava konusu işlemde yukarda yer alan hükümlere aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan sebeplerle davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince önceden belirlenen 16.11.1999 tarihinde davacı vekili Av. ...'nın, davalı Başbakanlık'ı temsilen Hukuk Müşaviri ...'ün, davalı Çevre Bakanlığını temsilen Hukuk Müşaviri ...'nın geldiği, davalı... Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin gelmediği görülmekle Savcı ...'nın katılmasıyla duruşma yapıldı. Aynı tarih yapılan duruşma müzakeresinde Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, 2872 s. Çevre Yasasının 20, 21 ve 22. maddelerinde yer alan para cezalarının 5 kat artırılması yolundaki 1.8.1998 günlü, 23420 s. Resmi Gazete'de yayımlanan 98/11415 s. Bakanlar Kurulu Kararının ve 2872 s. Çevre Yasasının 22/b maddesi uyarınca 11.400.000.000. TL para cezası verilmesine ait... Büyükşehir Belediye Başkanlığı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

2872 s. Kanuna 3301 s. Yasayla eklenen Ek Madde I'de: "Bu Yasanın 18 nci maddesinin (a), (b), (c) ve (d) fıkralarında ön görülen fona katılma payları ile 20, 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen ceza miktarlarını on katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Dava konusu edilen 1.8.1998 günlü, 23420 s. Resmi Gazetede yayımlanan 98/11415 s. Bakanlar Kurulu kararıyla yukarda belirtilen kanun hükmüne dayanılarak 2872 s. Çevre Yasasının 20.21 ve 22 nci maddelerinde yer alan para cezaları 5 katına çıkarılmış olup anılan Bakanlar Kurulu kararında mevzuata aykırılık bulunmamaktadır.

2872 s. Çevre Kanunu'nun 8. maddesinin 1. fıkrasında "Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek biçimde ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı

olarak doğrudan ve dolaylı şekilde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır" hükmü ile aynı yasanın 3301 s. kanunla değişik 22. maddesinin (b) bendinde, 8. maddenin 1. fıkrasındaki kirletme yasağına uymayan gemiler ile deniz vasıtalarından, her türlü atık ve artık döken, sintine tahliyesi yapanlara. 1000 gros tondan fazla olanlara 10 milyon TL para cezası verileceği öngörülmüştür.

Türk Ceza Kanununa 3506 s. kanunla eklenen Ek 1. madde ile de 1.1.1981 gününden 31.12.1987 gününe kadar yürürlüğe giren kanunlardaki para cezaları üç misline çıkartılmış, aynı yasanın Ek 2. maddesi ile de, Ek 1. madde kapsamına giren para cezalarının, 1988 yılı Bütçe Kanununda 84 olan memur maaş katsayısının artması halinde ceza miktarının hesaplanma şekli öngörülmüştür.

Dava konusu edilen ve yukarda yer alan Bakanlar Kurulu kararıyla da para cezaları 5 katına çıkarılmış bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, 25.8.1998 tarihinde yapılan denetimde... Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde... Tersanesinde... Gemisinde deniz kirliliğini önleyici hiçbir önlem almadan raspa yapıldığı ve deniz kirliliğine neden olduğunun olay yerinde çekilen fotoğraflar ve tutulan tutanakla birlikte denizden alınan numune üzerinde yapılan analiz sonucu düzenlenen raporla saptanması üzerine 2872 s. Kanunun (22/b) maddesine göre dava konusu... Büyükşehir Belediye Başkanlığı işlemiyle para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

Deniz kirliliğine neden olduğunun tutanak ve çekilen fotoğrafla birlikte denizden alınan numunelerin analizi sonucu açıkça saptanması üzerine tesis edilen dava konusu işlemde mevzuata aykırılık bulunmadığı gibi, 11.400.000.000.-lira olarak belirlenen para cezasının hesaplanmasında ilgili mevzuat hükümlerinde belirtilen usullere de bir aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine, 16.11.1999 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA